

Postanowienie z dnia 22 lutego 2007 r.

I UZ 47/06

Nie spełnia wymagania z art. 398⁴ § 1 pkt 3 w związku z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. wskazanie w skardze kasacyjnej zagadnienia prawnego, które dotyczy zastosowania w sprawie konkretnego przepisu, a nie abstrakcyjnego problemu związanego z jego wykładnią.

Przewodniczący SSN Andrzej Wróbel (sprawozdawca), Sędziowie SN: Beata Gudowska, Jerzy Kwaśniewski.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 22 lutego 2007 r. sprawy z powództwa Leszka K. przeciwko Kompanii Węglowej SA Kopalni Węgla Kamiennego „B.” w R.Ś. o rentę wyrównawczą, na skutek zażalenia powoda na postanowienie Sądu Okręgowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gliwicach z dnia 14 sierpnia 2006 r. [...]

o d d a l i ł zażalenie.

U z a s a d n i e

Postanowieniem z dnia 14 sierpnia 2006 r. Sąd Okręgowy-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gliwicach odrzucił skargę kasacyjną powoda od wyroku Sądu Okręgowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gliwicach z dnia 27 kwietnia 2006 r. W uzasadnieniu postanowienia wskazano, iż skarga kasacyjna podlega odrzuceniu z uwagi na niedopełnienie przez skarżącego istotnych wymogów formalnych, wynikających z art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c. Sąd Okręgowy wskazał, iż co prawda skarżący powołał się na istnienie podstaw skargi kasacyjnej w postaci naruszenia prawa materialnego i procesowego, nie wykazano jednak należytej okoliczności uzasadniających wniesienie skargi. Brak bowiem wskazania istotnego zagadnienia prawnego występującego w sprawie. Skarżący nie wskazał, dlaczego rozpoznanie danej skargi będzie służyło rozwojowi prawa, jakie poważane wątpliwości interpretacyjne lub rozbieżności w orzecznictwie nasuwają się w związku z przepisami,

których naruszenia stanowi podstawę skargi kasacyjnej. Sąd Okręgowy stwierdził, iż sformułowanie zagadnienia prawnego winno mieć miejsce w *petitum* skargi w odrębnej jednostce redakcyjnej, gdyż nie należy do obowiązków Sądu wyinterpretowanie tego formalnego elementu skargi kasacyjnej z treści uzasadnienia. Sąd Okręgowy wskazał, iż skarżący ograniczył się do zamieszczenia w *petitum* skargi oświadczenia o istnieniu istotnego zagadnienia prawnego w sprawie, nie precyzując jednak, na czym ono polega.

Skarżący wniósł zażalenie na przedmiotowe postanowienia, zarzucając mu naruszenie art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c., przez „sprzeczne z rzeczywistością przyjęcie, że skarga kasacyjna nie została prawidłowo sformułowana, nadto że w skardze kasacyjnej nie zawarto jej podstaw i wniosku o przyjęcie do rozpoznania, mimo że elementy te topograficznie zostały w tej skardze wyodrębnione” oraz art. 398⁶ § 1 k.p.c., „przez przekroczenie kompetencji Sądu Okręgowego, albowiem Sąd ten ma uprawnienia do badania, czy skarga spełnia warunki formalne, a warunki te skarga spełnia bo zostały w niej wyodrębnione zarówno podstawy skargi kasacyjnej, jak również wnioski o jej przyjęcie do rozpoznania, natomiast Sąd Okręgowy w ramach badania przedsądowego nie ma kompetencji do oceny zawartości merytorycznej w/w elementów konstrukcyjnych skargi kasacyjnej” i na tej podstawie domagał się uchylecia zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie okazało się nieuzasadnione. Istotą wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jego uzasadnienia (art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c.) jest wykazanie okoliczności, które podlegają badaniu w tzw. przedsądzie, czyli występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, potrzeby wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości i rozbieżności w orzecznictwie, nieważności postępowania oraz oczywistej zasadności skargi (postanowienie SN z 9 listopada 2005 r., V CSK 70/05). Wymóg przedstawienia okoliczności uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wprowadzony został w związku z instytucją przesądu. Jego stworzenie umożliwić miało stronie wnoszącej skargę kasacyjną przekonanie Sądu Najwyższego o istnieniu przesłanek, na których opiera się wstępne badanie skargi kasacyjnej pod kątem dopuszczenia jej do rozpoznania (postanowienie SN z 11 kwietnia 2006 r., II CSK 65/06). Bez tej argumentacji skarga kasacyjna byłaby środkiem odwoław-

czym niezpełnym, a selekcja wnoszonych kasacji, dokonywana przez Sąd Najwyższy w ramach przedsądu nazbyt dowolna (postanowienie SN z 11 kwietnia 2006 r., II CSK 65/06).

Odwołanie się do przesłanki istnienia potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wskazania, że określony przepis prawa, mimo że budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni bądź niejednolita jego wykładnia wywołuje rozbieżności w powołanym przez skarżącego orzecznictwie sądów. Tylko wtedy wykazany zostanie publicznoprawny charakter skargi kasacyjnej, której celem podstawowym jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni (postanowienie SN z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 147; postanowienie SN z 9 listopada 2005 r., V CSK 70/05). Jeżeli strona skarżąca nie wskazuje na konkretny przepis, który - jej zdaniem - budzi poważne wątpliwości, ani nie wskazuje jakiego rodzaju wywołuje on rozbieżności w orzecznictwie sądów, ani nie powołuje takiego orzecznictwa, nie jest spełniony wymóg w zakresie uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (postanowienie SN z 9 listopada 2005 r., V CSK 70/05).

Dla spełnienia obowiązku określonego w art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c. nie jest wystarczające powołanie się przez skarżącego na jakiegokolwiek względy, które w jego ocenie uzasadniają przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (postanowienie z 11 kwietnia 2006 r., II CSK 65/06). Konieczne jest wskazanie argumentacji przekonującej o potrzebie przyjęcia jej do rozpoznania przez Sąd Najwyższy. Dlatego w orzecznictwie przyjęto, iż nie spełnia obowiązku określonego w art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c. odwołanie się przez skarżącego do uzasadnienia podstaw kasacyjnych, które to uzasadnienie stanowi odrębny element konstrukcyjny skargi kasacyjnej (postanowienie SN z 11 kwietnia 2006 r., II CSK 65/06). O tym, czy skarga kasacyjna zawiera niezbędny dla niej element, o którym mowa we wspomnianym przepisie, decyduje nie tyle użycie w niej określeń nawiązujących do ustawowo sformułowanych wymogów skargi kasacyjnej, lecz merytoryczna ocena argumentów przytoczonych w skardze, które powinny w sposób wyraźny i przekonujący świadczyć o tym, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c., uzasadniających rozpoznanie jej przez Sąd Najwyższy (postanowienie SN z 21 kwietnia 2006 r., II CSK 76/06). Nie wystarczy bowiem samo sformułowanie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, konieczne jest także jego należyte uzasadnienie z powołaniem

przepisów oraz argumentacji prawnej (postanowienie SN z 8 listopada 2005 r., V CSK 57/05). Uznanie - w oparciu jedynie o argumenty wykładni językowej, a z pominięciem funkcji art. 398⁹ § 1 k.p.c. - że określony w nim obowiązek zostaje spełniony przez wskazanie dowolnych okoliczności, uzasadniających w ocenie skarżącego wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania przez Sąd Najwyższy (np. wyrok jest krzywdzący dla strony), pozbawia wymóg ten istotnego znaczenia dla realizacji celu, dla którego został ustanowiony, czyniąc go z tego punktu widzenia zbędnym (postanowienie SN z 11 kwietnia 2006 r., II CSK 65/06).

Wymóg zawarcia w skardze kasacyjnej wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania oraz jego uzasadnienia stanowi element konstrukcyjny skargi, którego niedochowanie powoduje, że skarga dotknięta jest brakiem nieusuwalnym i w związku z tym podlega odrzuceniu *a limine* (postanowienie SN z 11 kwietnia 2006 r., II CSK 65/06). Z uwagi na tak daleko idące skutki powinien on być określony w sposób na tyle jasny i jednoznaczny, by skarżący mógł przy sporządzaniu skargi kasacyjnej wyrobić sobie przekonanie w jaki sposób może go wypełnić, a równocześnie by ocena jego spełnienia oparta była na jednakowych w każdym przypadku kryteriach. W dotychczasowym orzecznictwie Sądu Najwyższego odrzucono na tej podstawie skargi kasacyjne, w których strona skarżąca wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania: 1) "na podstawie art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., wobec istnienia potrzeby wykładni przepisów ustawy o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym i powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia, budzących poważne wątpliwości i wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów". Skarżąca nie uzasadniła jednak sformułowanej przez siebie tezy i nie wskazała na rozbieżności występujące w orzecznictwie (postanowienie SN z 9 listopada 2005 r., V CSK 70/05); 2) „albowiem zaskarżany wyrok uwłacza powadze wymiaru sprawiedliwości. Rozstrzygnięcie Sądu Apelacyjnego oparto na zniekształcających stan faktyczny i prawny ustaleniach dokonanych bez jakichkolwiek wyjaśnień, dotyczących prawidłowo przeprowadzonego postępowania dowodowego przed Sądem Okręgowym”. Skarżący podnieśli dalej, że „Sąd Apelacyjny popełnił rażący błąd przyjmując jako podstawę rozstrzygnięcia rysunek techniczny strony pozwanej dotyczący innego zamówienia” (postanowienie SN z 8 listopada 2005 r., V CSK 57/05); 3) „orzeczenie Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 26.08.2005 r. oczywiście narusza prawo poprzez niewłaściwe zastosowanie przepisu art. 172 k.c.” (postanowienie SN z 7 kwietnia 2006 r., II CSK 59/06). Motywacja taka nie spełnia jednak wymogu właściwego uzasadnienia skargi kasacyjnej

przewidzianego w art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c., ponieważ przedmiotowe uzasadnienie nie może sprowadzać się tylko do powołania się przez skarżącego na wcześniej przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie; 4) „ocena, czy współdział powoda w poświadczeniu nieprawdy oraz porozumienia pisemne i ustne stron, którym zaprzeczyła strona pozwana mogą być podstawą do żądania odsetek przewidzianych w art. 481 k.c.” (postanowienie SN z 21 kwietnia 2006 r., II CSK 76/06).

W skardze kasacyjnej złożonej przez stronę powodową znajduje się wyodrębniony akapit rozpoczynający się od słów „wnoszę o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania albowiem w sprawie istnieje zagadnienie prawne”. Formalnie rzecz ujmując skarga kasacyjna spełnia więc wymóg przewidziany w art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c. Jednakże, w samym wniosku, a także w jego uzasadnieniu, nie ma wskazania okoliczności, które zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. miałyby decydować o potrzebie rozpoznania skargi kasacyjnej przez Sąd Najwyższy. Skarżący przedstawił podstawy skargi kasacyjnej w następujący sposób: „a mianowicie w sprawie istnieje zagadnienie prawne, czy w sytuacji, gdy powód był technikiem górnictwa, gdy posiadał odpowiednie kwalifikacje można przyjmować, że nie przystąpiłby do egzaminu i nie zostałby sztygarem zmianowym tylko na podstawie przypuszczeń, że nie cieszył się on zaufaniem pracodawcy”. Następnie wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania „albowiem w sprawie istnieje zagadnienie prawne związane ze stosowaniem art. 444 k.c. i zakresem odpowiedzialności odszkodowawczej pozwanej w odniesieniu do potencjalnych możliwości awansowych powoda w sytuacji, gdy powód spełniał wszelkie obiektywne przesłanki uzasadniające przyjęcie, że zostałby on sztygarem zmianowym, natomiast powództwo zostało oddalone wyłącznie w oparciu o przesłanki subiektywne związane z przypuszczeniem, że powód nie cieszył się zaufaniem pracodawcy”. Zagadnienie prawne przedstawione w skardze nie spełnia wymogów zagadnienia prawnego wynikających z dotychczasowego orzecznictwa Sądu Najwyższego. Nie dotyczy abstrakcyjnego problemu związanego z wykładnią przepisu, ale zastosowania go (art. 444 k.c.) w konkretnej sprawie, w konkretnych okolicznościach faktycznych. Uzasadnienie wniosku o przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania sprowadza się do szczegółowego przedstawienia okoliczności faktycznych rozpoznawanej sprawy i zawiera polemikę skarżącego z ustaleniami orzekających w sprawie Sądów. Miejscami jest ono w istocie uzasadnieniem podstaw skargi kasacyjnej. Tak sformułowany problem nie jest w ogóle zagadnieniem prawnym, którym może zajmować się Sąd Najwyższy. Skarżący w istocie kwestionuje bowiem ustale-

nia faktów i ocenę dowodów dokonaną przez Sąd Apelacyjny, co zgodnie z art. 398³ § 3 k.p.c., nie może być podstawą skargi kasacyjnej.

Mając powyższe na względzie Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji postanowienia.

=====